

Open Access, Refereed Biannual Journal of the Center for Indigenous Knowledge and Community Studies, Sabaragamuwa University of Sri Lanka

Submit your academic papers to director@cikcs.sab.ac.lk

Follow this and additional works at: www.sab.ac.lk

e-mail: director@cikcs.sab.ac.lk

**ආදිවාසී සෙල් විත්‍ර මගින් ගම්‍යමාන වන අභිචාර විධි:
ගිරා පොකුණු හෙල සෙල් විත්‍ර ඇසුරෙන්**

සත්සර ඉලංගසිංහ, දෘෂ්‍යකලා අධ්‍යයනාංශය, සෞන්දර්ය විශ්වවිද්‍යාලය,
sathsarailangasinghe@gmail.com

Received: 23 October 2023 / Revised: 30 November 2023 / Accepted: 10 December 2023

සාරසංක්ෂේපය

ආදි මානවයින් විසින් ගොඩනගන ලද සෙල් විත්‍ර වනාහි පූර්වසාක්‍ෂර සමාජයක නිෂ්පාදිත කලා විශේෂයකි. ඒවා ලෝකයේ බොහෝ මහද්වීපවලින් හඳුනාගත හැකිය. ශ්‍රී ලංකාවෙන් ප්‍රාග් ඓතිහාසික අවධියට අයත් මානව හා සත්ත්ව අවශේෂ හමුවුවද බලංගොඩ මානවයා දිවි ගෙවූ කිසිදු ලෙනක විත්‍ර සටහන් හමු නොවේ. එහෙත් ස්ථාන කිහිපයකින් හමුවන සෙල් විත්‍ර ශ්‍රී ලංකාවේ විසූ ආදි මානවයෙකු විසින් කලා යැයි සැලකිය හැකි නිර්මාණ සාධකය. මීට අමතරව ස්ථාන ගණනාවකින් ශ්‍රී ලංකාවේ විසූ ආදිවාසීන් විසින් කරන ලද සෙල් විත්‍ර සටහන් හඳුනාගත හැකිය. ඒවා නැගෙනහිර වෙරළබඩ කලාපයේ වැඩි වශයෙන් හා අනෙක් ප්‍රදේශවලද ව්‍යාප්තව පවතී. ගිරා පොකුණු හෙල ආදිවාසියා සෙල් විත්‍ර විත්‍රණය කිරීමේදී ස්වකීය ආකල්පවලට අදාළව දෘශ්‍යමය සාධක (වර්ත, ද්‍රව්‍ය, පරිසරය) රාශියක් සංඥා ලෙස භාවිත කර ඇත. මෙකී හැඟවීම් සංඥා හඳුනා ගැනීමත්, එම හැඟවීම් සංඥා මගින් ගම්‍යමාන කෙරෙන අභිචාර විධි පිළිබඳව හඳුනා ගැනීමත් පර්යේෂණයේ අරමුණය. “ ගිරා පොකුණු හෙල ආදිවාසී සෙල් විත්‍රවලින් ගම්‍යමාන කෙරෙන අභිචාර විධි මොනවාද ?” යන්න පර්යේෂණයේ ගැටලුවයි. අප්‍රකට පුදබිමක් වූ ගිරා පොකුණු හෙල වෙත ප්‍රවේශව, ස්ථානීය නිරීක්ෂණ මගින් සාකලයයන්ම අත්විඳ ලබාගත් බිතු සිතුවම් ඡායාරූප, දළ සටහන්, තොරතුරු ආදී දත්ත, සෙල් විත්‍ර පිළිබඳ ප්‍රකාශිත ග්‍රන්ථ, ලිපි ලේඛනවල විස්තෘත දත්ත හා තොරතුරු, විධිමත් ක්‍රමයකට ගොනු

කෙරිණි. ඒවා නිරීක්ෂණයෙන් හා පරිකල්පනයෙන් දෘශ්‍යමය රූ සංඥා පිළිබඳව දේශපාලනික, තාර්කික මතවාදයක් ගොඩනැගිණි. බිතු සිතුවම් විශ්ලේෂණයේදී නෝර්විජියානු දාර්ශනික ජොහාන් ගල්තුංග් (Johan Galthung) ගේ ඒ. බී. සී. ත්‍රිකෝණ න්‍යාය (ABC Triangle) ශාස්ත්‍රීය දාර්ශනික සංකථන ක්‍රමවේදය ලෙස භාවිත කෙරිණි. ඒ. බී. සී. ත්‍රිකෝණය න්‍යාය සංකථනය අනුව කිසියම් ක්‍රියාවලියක (ගැටුමක් හෝ වෙනත්) අවසන් ප්‍රතිඵලය වනුයේ දෘශ්‍යමාන වර්ගාව හෝ ක්‍රියාදාමයයි. නමුත් ගල්තුංග් පෙන්වා දෙනුයේ එකී දෘශ්‍යමය ක්‍රියාදාමය කේවල සිදුවීමක් නොවන අතර එය සඳහා අදෘශ්‍යමාන (නොපෙනෙන) ඥානමය හා භාවාත්මක ක්‍රියාදාමයක් ආබද්ධ බවයි. මෙම දේශපාලනික විශ්ලේෂණය සෙල් විත්‍ර නැමැති නිර්මාණ කාර්යයටද ආදේශ කළ හැකිය. වර්ගාව ලෙස හඳුනාගත හැකි දෘශ්‍යමය ගැටුම, ප්‍රකාශනය, සෙල් විත්‍ර නරඹන්නාට දෘශ්‍යමාන වන ක්‍රියාවලිය බවට පත් වේ. එම ගැටුම, විරෝධය, ප්‍රකාශනය සිදු කළ කර්තෘකයාගේ (සෙල් විත්‍ර අදින ලද ආදිවාසියාගේ) ආකල්ප ලෙස ඥානමය හා භාවාත්මක හැඟීම්, අවබෝධය, විශ්වාස ආදියත්, සන්දර්භය ලෙස කර්තෘකයාගේ (සෙල් විත්‍ර අදින ලද ආදිවාසියාගේ) දේශපාලනික, සංස්කෘතික ආර්ථිකය හා බැඳුණු ඓතිහාසික තත්ත්ව ආදියත් අදෘශ්‍යමාන පිළිඹිඹුවක් වන බව ඒ.බී.සී. ත්‍රිකෝණය මගින් න්‍යායාත්මකව හඳුනාගත හැකිය. එබැවින් කර්තෘකයාගේ ක්‍රියාකාරීත්වය වන සෙල් විත්‍ර ඇඳීම නැමැති දෘශ්‍යමාන නිර්මාණාත්මක භාවමය ගැටුම සඳහා, අදෘශ්‍යමාන සන්දර්භය (සමාජ ව්‍යුහවල ස්වභාවය) හා ආකල්ප සෘජුවම දායකවන බව විශ්ලේෂණය කෙරිණි. එම ගිරා පොකුණු හෙල සෙල් විත්‍රවල අදෘශ්‍යමාන ආකල්ප හා සන්දර්භය හඳුනාගැනීම මගින් ඒවාගේ අර්ථ මැනවින් වටහාගත හැකිය. ඒවා මගින් ගම්‍යමාන කෙරෙන අභිචාර විධි වනුයේ සමාජ ආකල්ප හා පවුල පිළිබඳ සංකේත, ප්‍රේමය හා ලිංගිකත්වය, බලය හා අභිමානය, සොබාදහම පිළිබඳ ආකල්ප, සතුන් හා බැඳි සබඳතාවය ආදියයි. ඒවා මගින් ආදිවාසීන්ට ආවේණික අනන්‍යතා ලක්ෂණ කීවු කෙරෙන බව නිගමනය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: අභිචාර විධි, දෘශ්‍යමය සංඥා, ශ්‍රී ලාංකේය ආදිවාසීන්, සෙල් විත්‍ර

හැඳින්වීම

ආදි මානවයින්ගේ සෙල් විත්‍ර ලෝකයේ බොහෝ මහාද්වීපවලින් හඳුනාගත හැකිය. ආදිවාසීන්ගේ සෙල් විත්‍ර වනාහි ඔවුන්ගේ දිවිය පිළිබිඹු කරන ප්‍රතිබිම්බයක් බඳුය. දිවා කල දඩයමින් ආහාර එක් රැස්කරගත් ආදිවාසීන් විවේක ගන්නා අතර වාරයේ ඔවුන්ගේ දිවි පැවැත්ම හා බැඳි අත්දැකීම් හා සංකල්ප ලෙන් පෘෂ්ඨය මත විත්‍රණය කර ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවෙන් ප්‍රාග් ඓතිහාසික අවධියට අයත් මානව හා සත්ව අවශේෂ හමුවුවද බලංගොඩ මානවයා දිවි ගෙවූ කිසිදු ලෙනකින් සෙල් විත්‍ර සටහන් හමු නොවේ. එහෙත් කුරුල්ලන්ගල, හක්බෙලිකන්ද,

කන්දේගම, දොරවක කන්ද, නැව්ගල, බුදුගල ආදී ස්ථානවලින් හමු වන සෙල් විත්‍ර ශ්‍රී ලංකාවේ විසූ ප්‍රාග්මානවයින් විසින් අඳින ලදැයි සැලකිය හැකි නිර්මාණ සාධකය.

මීට අමතරව ස්ථාන ගණනාවකින් ශ්‍රී ලංකාවේ විසූ ආදිවාසීන් විසින් කළ සෙල් විත්‍ර සටහන් හඳුනාගත හැකිය. ඒවා නැගෙනහිර වෙරළබඩ කලාපයේ වැඩි වශයෙන් හා අනෙක් ප්‍රදේශවලද ව්‍යාප්තව පවතී. ආදිවාසියා සෙල් විත්‍ර විත්‍රණය කිරීමේදී ස්වක'ය ආකල්පවලට අදාළව දෘශ්‍යමය මෙවලම් (වරිත, ද්‍රව්‍ය, පරිසරය) රාශියක් දෘශ්‍යමය සංඥා ලෙස භාවිත කර ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ පිහිටි සෙල් විත්‍ර ක්‍රම දෙකකින් යුතුව හඳුනා ගත හැකිය. පාෂාණ පෘෂ්ඨය හුරා රේඛාව මතු කළ පාෂාණ සිරුම් විත්‍ර හා පාෂාණ පෘෂ්ඨය මත අලංකාර වර්ණයෙන් ඇඳි විත්‍ර ලෙස ඒවා වෙන්ව දැක්විය හැකිය. මේවා අර්ධසංකේතාත්මක රේඛාත්මක විත්‍ර සටහන් ලෙස විත්‍රණය කර ඇත. ආදිවාසීන්ගේ ජීවිතයේ විවිධ අවස්ථා, නානාවිධ වර්ෂා, ජන ජීවිතය, දඩයම, විවිධ මෙවලම් හා උපකරණ ආදිය සෙල් විත්‍ර සඳහා ප්‍රස්තුත වී ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ පිහිටි ගුහා විත්‍ර ස්ථාන කිසිවක් මෙතෙක් විධිමත් විද්‍යානුකූල ක්‍රමවේදයකට අනුව කාලනිර්ණය කර නැත.

ලිඛිත මූලාශ්‍රයවලට අනුව යක්ෂ, නාග, රාක්ෂ, දේව යන ගෝත්‍රික ජන කණ්ඩායම් මෙරට දිවි ගෙවා තිබේ. මහාවංශයට අනුව විජයගෙන් සිංහලයන්ද, විජයට දාව කුවේණියගේ දරුවන්ගෙන් වැද්දන්ද බිහිව ඇත (මහාවංශය, 2002: 46). පානම ප්‍රදේශය ආශ්‍රිතව නිට්ටැවුන්, කම්පොත්තන්, මුක්කරුවන් වැනි ප්‍රාථමික ජන කොට්ඨාශ දිවි ගෙවූ බව සඳහන්ය (විජේසේකර, 2003: 13). එකී සියලුම ගෝත්‍රික, ශිෂ්ටාචාරගත වූ, නොවූ සියලුම ජන කොට්ඨාස මෙරට දිවි ගෙවූ ආදිවාසීන්ය. එකී ලේඛන මූලාශ්‍රය, වංශකතා ඉතිහාසයට හා ජනශ්‍රැති ඉතිහාසයට සාක්ෂ්‍ය දරමින් බලංගොඩ මානවයාගේ සිට අද දක්වා පුරාවිද්‍යාත්මක සාධක මතුකරමින් පවතී.

අදට ශේෂව ඇති සෙල් විත්‍ර මින් කවර හෝ ජන කොට්ඨාශයකට අයත් ලංකාවේ දිවි ගෙවූවන් විසින් කරන ලද ප්‍රකාශනය. ඔවුන් සියල්ල ලංකාවේ දිවි ගෙවූ ආදිවාසීන්ය. එනිසා පොදුවේ මෙම විත්‍ර “ශ්‍රී ලාංකේය” නමින් හැඳින්වීම උචිතය. මේවා ලෙන්, ගුහා, කුහර, පැතලි ගල් තලා, ශිඛර ඇසුරු කොටගෙන පවතින හෙයින් එම සියල්ලටම පොදු අරුතින් “සෙල් විත්‍ර” යන නාමය භාවිත කළ හැකිය. එනිසා මෙම විත්‍ර සටහන් හැඳින්වීම පිණිස භාවිත කළ හැකි උචිතම නාමය වනුයේ “ශ්‍රී ලාංකේය සෙල් විත්‍ර”ය.

සාහිත්‍ය විමර්ශනය

ශ්‍රී ලංකාවේ ආදිවාසී චිත්‍ර අධ්‍යයනය කිරීම පිණිස සපයා ගතහැකි ශාස්ත්‍රීය ලේඛන ඇත්තේ අතළොස්සකි. ඒවා ගවේෂණ වාර්තා, පාලන වාර්තා, පෞද්ගලික සංවාද, අප්‍රසිද්ධ ලේඛන ආදිය පදනම් කොටගෙන සැකසූ ලේඛනය. එම ලේඛන පරිශීලනයේදී හැඟී යන්නේ ඒවාගෙන් බහුතරය චිත්‍ර පිහිටි වැඩබිම වෙත ප්‍රවේශ නොවී ලිඛිත මූලාශ්‍රය ආශ්‍රයෙන්ම පමණක් සකස් කළ සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය බවයි. ආදිවාසී සෙල් චිත්‍ර පිළිබඳවම පළ වූ ශාස්ත්‍රීය ග්‍රන්ථද්වයක් හමුවේ. රාජ් සෝමදේව විසින් ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් 2012 දී PGIAR ප්‍රකාශනයක් ලෙස මුද්‍රිත සාදන විසබඵසබටි Rock paintings and Engraving Sites in Sri Lanka ග්‍රන්ථය හා සත්සර ඉලංගසිංහ විසින් 2017 දී ස්ටැම්බර්ඩ් ලේක් ප්‍රකාශන ලෙස මුද්‍රිත ශ්‍රී ලාංකේය ආදිවාසී සෙල් චිත්‍ර එම ග්‍රන්ථයන් ද්වය වේ. බොහෝ චිත්‍ර කලා ඉතිහාස ග්‍රන්ථවල මුල් පිටු කීපයක් හෝ පරිච්ඡේදයක් ආදිවාසී සෙල් චිත්‍ර පිළිබඳ සරල හැඳින්වීමක් දක්වා තිබේ. ඒවාද ද්විතීයික මූලාශ්‍රයවලින් උපුටාගත් කරුණු බව සනාථ වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ චිත්‍ර පිළිබඳ ලියූ බොහෝ ලේඛකයින් ප්‍රථම මූලාශ්‍රය ලෙස භාවිත කර ඇත්තේ බී.ඩී.නන්දදේව හා සේනක බණ්ඩාරනායකගේ ලේඛනය (Bandaranayake, 2006 and Nandadewa, 1992). නොයෙක් පුරාවිද්‍යාත්මක ගවේෂණ වාර්තාවල ආදිවාසී චිත්‍ර සටහන් පිහිටි ස්ථාන පිළිබඳ සඳහන් කර ඇත. 1910 දී ජෝන් ස්ටීල් උතුරුමැද කලාපයේ කළ පුරාවිද්‍යාත්මක කැණීම්වලදී හමු වූ ආදිවාසී චිත්‍ර ස්ථාන පිළිබඳ වාර්තා කර ඇත (Nandadewa, 1992:345). බිල්ලෑව, තන්තිරිමලේ හා ආඬියාගල එම චිත්‍ර ස්ථානවලය. 1914 දී ෆෙඩ්රික් ලුවිස්ගේ පුරාවිද්‍යා වාර්තාවල නැවතල පිහිටි ආදිවාසී චිත්‍ර සටහන පිළිබඳ වාර්තා වේ (Nandadewa, 1992:345). 1919 දී ජී.එම්.ආර්. බ්‍රවුනිංග්ගේ පුරාවිද්‍යා වාර්තාවල දොරවක ආදිවාසී චිත්‍ර සටහන් පිළිබඳ වාර්තා වේ (Nandadewa, 1992:345).

1924 දී හෙනන්තේගල හා දික්ගල්ගේ යන ස්ථානවලින් ආදිවාසී චිත්‍ර සටහන් හමු වූ බව ආර්.එල්. ස්ටීට්ල් වාර්තා කර ඇත (Nandadewa, 1992:345). 1929 දී සගමන් කන්ද ආදිවාසී චිත්‍ර පිහිටි ස්ථානයක් බව සී.එම්. වින්සර් වාර්තා කර ඇත (Nandadewa, 1992:345). 1911 දී ගමකන්ද ගල්ගේ, පුවි කිරිආම්මා ගල්ගේ හා පිහිලේගොඩ ගල්ගේ තිබූ ආදිවාසී චිත්‍ර සටහන් පිළිබඳ සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් වාර්තා කර ඇත (Nandadewa, 1992:345). 1993 දී කේ. සිංග්ගේගේ වාර්තාවලද ආදිවාසී ඉහා චිත්‍ර පිළිබඳ වාර්තා වේ. හතරැස් ගල්ගේ, දඹගල, බුදුන්ගේහෙල, වෙට්ටමුගල ආදිය එම ස්ථානයන්ය (Shigyo, 1999:101). එච්.සී.පී. බෙල්ගේ පුරාවිද්‍යා වාර්තාවල මෙවැනි චිත්‍ර ස්ථාන පිළිබඳ යම් සටහන් හමු වේ. කොනන්තේගොඩගල හා අරංගොඩගල ආදිවාසී චිත්‍ර ස්ථාන

පිළිබඳ බෙල් වාර්තා හමු වේ (Nandadewa, 1992:345). කෝමාරිකා ලෙන, මණ්ඩාගල, කිරි පොකුණ, ගනේගම, බඹරගස්තලාව, කදුරු පොකුණ, මහලෙනම ඵලිය, ලුනාටු ගල්ගේ, තෙළඹුකෙම ගල්ගේ, මුදුනතලාව ගල්ගේ, හිඟුරාන, මිනාදැමු ගල්ගේ වැනි ආදිවාසී චිත්‍ර ස්ථාන ගණනාවක් පී.ඊ.පී. දැරණියගලගේ පුරාවිද්‍යා වාර්තාවලින් (1957-63) හමු වේ. සමන්ගල, රතුගල්යාය, ඒ.සී. කැමිප්ලෙන යන ආදිවාසී චිත්‍ර ස්ථාන පිළිබඳ පූජ්‍ය ඵල්ලාවල මේධානන්ද හිමියන්ගේ පුරාවිද්‍යා ගවේෂණවලදී අනාවරණය වී ඇත (මේධානන්ද, 2008: 171-214).

1933 දී එස්. පරණවිතාන මොලගොඩ චිත්‍ර ස්ථානය පිළිබඳවද, 1959 දී සී.ඊ. ගොඩකුඹුර රජගල චිත්‍ර ස්ථානය පිළිබඳව ද වාර්තාකර ඇත (Nandadewa, 1992:345). 1963 දී එස්.ජේ. කදිරගාමර් ලෙනම තිබූ චිත්‍ර සටහන් ද, 1971 දී එල්.ඒ. ආදිත්‍ය බුදුගල චිත්‍ර සටහන් ද, 1982 දී ජී.ජී. පුවිහේවා උමාගේ කන්ද චිත්‍ර සටහන්ද වාර්තා කොට ඇත (Nandadewa, 1992:345). 1983 දී ඌරාකන්ද පිහිටි චිත්‍ර ස්ථාන පිළිබඳ වාර්තා කරනුයේ ඩබ්.එම්. විජේපාල විසිනි (Nandadewa, 1992:345). හුලංහුගේ චිත්‍ර ස්ථානය පිළිබඳ 1984 දී රෝලන්ඩ් සිල්වාද, කනගරායන්කුලම් චිත්‍ර ස්ථානය පිළිබඳ 1984 දී එච්.එච්. සිරිසෝම ද, අඵගල්ගේ චිත්‍ර සටහන් පිළිබඳ 1984 දී පූජ්‍ය ධර්මසිරි හිමියන්ද වාර්තා කර ඇත (Nandadewa, 1992:345). 1984 දී එල්.කේ. කරුණාරත්න ගොනාගොල්ල චිත්‍ර ස්ථානය පිළිබඳව ද, 1986 දී එස්. සෙනෙවිරත්න විසින් පදවිගම්පොල චිත්‍ර ස්ථානය පිළිබඳව ද, 1986 දී කේ. මංජු ශ්‍රී විසින් කොටියාගල චිත්‍ර ස්ථානය පිළිබඳව ද වාර්තා කර ඇත (Nandadewa, 1992:345).

පර්යේෂණයේ අරමුණ

ශ්‍රී ලංකාවේ විසූ ආදිවාසීන් විසින් අදින ලද සෙල් චිත්‍ර සටහන් ස්ථාන ගණනාවකින් හඳුනාගත හැකිය. ආදිවාසියා සෙල් චිත්‍ර චිත්‍රණය කිරීමේ දී ස්වකීය ආකල්පවලට අදාළව දාග්‍යමය මෙවලම් (වරිත, ද්‍රව්‍ය, පරිසරය) රාශියක් සංඥා ලෙස භාවිත කර ඇත. ගිරා පොකුණු හෙල නැගෙනහිර පළාතේ, අම්පාර දිස්ත්‍රික්කයේ, පානම ආශ්‍රිත වෙදගම පිහිටා ඇති සෙල් චිත්‍ර ස්ථානයකි. පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වනුයේ ගිරා පොකුණු හෙල සෙල් චිත්‍ර පිහිටි ලෙන් වැඩබිම වෙත ප්‍රවේශ වී ලබාගත් දාග්‍ය සාධක ඇසුරෙන් ගිරා පොකුණු හෙල ආදිවාසී සෙල් චිත්‍ර මගින් ගම්‍යමාන කෙරෙන අභිචාර විධි මොනවාද? යන්න හඳුනා ගැනීමයි. මේ සඳහා ගිරා පොකුණු හෙල ආදිවාසී සෙල් චිත්‍ර සටහන්වල නිරූපිත සංඥා ශාස්ත්‍රීය ක්‍රමවේදයක් අනුව විශ්ලේෂණය කිරීමට අපේක්ෂිත ය.

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

මෙම පර්යේෂණයේ දායක දත්ත එක්රැස් කිරීමේ දී ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයන, ස්ථානීය නිරීක්ෂණ, පිටපත් කිරීම්, අධාරයෙන් දායක දත්ත එක්රැස් කිරීම සිදුවිය. ක්ෂේත්‍ර ගවේෂණයේදී ලෙන වෙත ප්‍රවේශ වී ඒවා නිරීක්ෂණයෙන් ලබාගන්නා දත්ත, ලිඛිත මූලාශ්‍රවල ඉදිරිපත්කර ඇති දත්ත (චිත්‍ර සටහන් ඡායාරූප හා විස්තර), ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රාමාණිකයින්ගෙන් සම්මුඛ සාකච්ඡා මගින් ලබාගත් දත්ත විධිමත් ක්‍රමයකට සකස් කෙරිණි. එකී දත්ත හා ලිඛිත මූලාශ්‍රය ද ඇසුරු කොටගෙන විශ්ලේෂණයකට බඳුන් කෙරිණි.

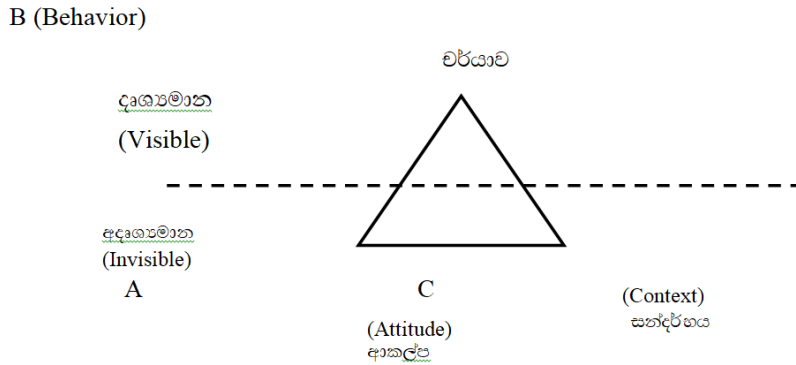
ගිරා පොකුණු හෙල ආදිවාසී සෙල් චිත්‍රවල නොයෙක් සංකේත, හැඩතල, නිරූපණ, හඳුනාගත හැකි හා නොහැකි රූප, ආදිය නිරූපිත ය. මේවා විවිධ ප්‍රමාණයෙන්, විවිධ වර්ණයෙන් දක්නට ලැබේ. මෙම චිත්‍ර සටහන් ගොඩ නැගීමේදී ආදිවාසීයා සතු අපේක්ෂිත අරමුණු, හැඟවීම් සංඥාර්ථ, ප්‍රකාශන විලාස ආදිය පුද්ගලානුබද්ධ, පුද්ගල කේන්ද්‍රීය වෙයි. මෙම සෙල් චිත්‍ර සටහන් මගින් සංජානනය කෙරෙන අර්ථ හා හඳුනාගැනීම පිණිස පර්යේෂණයේදී භාවිත ක්‍රමවේදය ලෙස සංඥාර්ථවේදී භාවිතය ශ්‍රීපසදඵසජ ඵචචරද්ජය * හා ඒ.බී.සී. ත්‍රිකෝණය න්‍යාය යොදා ගැනිණි. එමගින් සෙල් චිත්‍ර මගින් ගම්‍යමාන කෙරෙන අර්ථ හා ඒවා පෙනී සිටින සමාජ, සංස්කෘතික, දේශපාලනික ප්‍රවේශ හා ආදිවාසීයා සතු සංස්කෘතික අනන්‍යතාවය හඳුනාගැනීමට හැකිය.

රිසාගර්ට් අනුව (Karen Risanger) භාෂාව හා සංස්කෘතිය අතර අවියෝජනීය සම්බන්ධයක් වේ. එය යම් ජන සමාජයකට සාපේක්ෂව ස්වාධීනව පවතී (Risagar, 2006). ඒ අනුව සෙල් චිත්‍ර නැමැති දායක භාෂාත්මක සංඥා පද්ධතිය විශ්ලේෂණය මගින් එකී සෙල් චිත්‍ර නිෂ්පාදිත සංස්කෘතිය හා එහි අනන්‍යතාවය තීව්‍ර කරගත හැකිය. කිසිදු විටක එක් සංඥාවකට හුදෙකලා පැවැත්මක් නැත. එකී සංඥාවල අර්ථ ජනනය කරනුයේ එයට අදාළ සංස්කෘතික හා සමාජ සන්දර්භයකදී පමණි. කිසියම් සංඥාවක් සංජානනය වනුයේ එම සංඥාවට අදාළ පූර්වඅත්දැකීම් හා භාවිත ඥානය ඇසුරෙනි. ඒ අනුව සෙල් චිත්‍රයක් දැකීමෙන් කිසියම් සංඥාවක් සංජානනය වනුයේ එකී සංඥාවට අදාළ පූර්වඅත්දැකීම් හා භාවිත ඥානය අනුවය. එබැවින් සෙල් චිත්‍ර දැක සංඥා ගොඩනැගීම පුද්ගල කේන්ද්‍රීය ක්‍රියාවලියකි. සංඥාව හා සංකල්පය අතර සම්බන්ධතාවය පුද්ගල සංජානනය මත රඳා පවතී. එනමින් සංඥාවේ සංජානනීය ක්‍රියාවලිය මත අර්ථකථන ගෙනීම රඳා පවතී. එබැවින් එකම සංඥාවට විවිධ සමාජ සන්දර්භ තුළ විවිධ අර්ථකථන ජනනය කෙරේ.

නෝර්විජයානු දාර්ශනිකයකු වූ ජොහැන් ගල්තුංග්ගේ (Johan Galthung) ඒ. බී. සී. ත්‍රිකෝණය න්‍යාය සංකථනය (ABC Triangle) අනුව කිසියම් ක්‍රියාවලියක (ගැටුමක් හෝ වෙනත්) අවසන් ප්‍රතිඵලය වනුයේ දායකමාන වර්ගයට හෝ ක්‍රියාදාමයයි. නමුත් ගල්තුංග් පෙන්වා දෙනුයේ එකී දායකමය

ක්‍රියාදාමය කේවල සිදුවීමක් නොවන අතර, ඒ සඳහා අදායමාන (නොපෙනෙන) ඥානමය හා භාවාත්මක ක්‍රියාදාමයක් ආබේධ බවයි (Galthung, 2008). එබැවින් මෙම දායමාන ක්‍රියාදාමයේ අදායමාන ක්‍රියාවලිය අවබෝධ කරගත හැකි කදිම පරිග්‍රහක ගතික ප්‍රවේශයක් ලෙස ගල්කුංගේගේ ඒ.බී.සී. ත්‍රිකෝණ සංකථනය හඳුනාගත හැකිය.

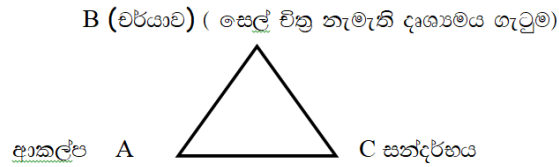
රූපසටහන 1: ගල්කුංගේ ඒ.බී.සී. ත්‍රිකෝණ සංකථනය

Source: Galthung, 2008

චර්යාව ලෙස හඳුනාගත හැකි (ත්‍රිකෝණයේ B ලක්ෂ්‍යය) ගැටුම, ප්‍රකාශනය, විරෝධය ආදී ප්‍රකාශන විධික්‍රම නරඹන්නාට හෝ ග්‍රාහකයාට දායමාන වන ක්‍රියාවලිය බවට පත් වේ. එහෙත් එම ගැටුම, විරෝධය, ප්‍රකාශනය සිදුකළ කාර්යක්ෂමතාවේ ආකල්ප (ත්‍රිකෝණයේ A ලක්ෂ්‍යය) ඥානමය හා භාවාත්මක හැඟීම්, අවබෝධය, විශ්වාස ආදිය, සන්දර්භය ලෙස (ත්‍රිකෝණයේ C ලක්ෂ්‍යය) දේශපාලනික, සංස්කෘතික ආර්ථික හා බැඳුණු ඓතිහාසික තත්ත්ව ආදියත් අදායමාන පිළිබිඹුවක් වන බවට පත්වන ආකාරය ගල්කුංගේගේ ඒ.බී.සී. ත්‍රිකෝණය න්‍යායාත්මක ලෙස විස්තර කරයි. මෙම දේශපාලනික විශ්ලේෂණය සෙල් විත්‍ර නැමැති නිර්මාණ කාර්යයටද ආදේශ කළ හැකි ය.

රූපසටහන 2: ගල්කුංග්ගේ දේශපාලනික විශ්ලේෂණය සෙල් විත්ත නැමැති නිර්මාණ කාර්යයටද ආදේශ කිරීම

(සෙල් විත්ත නිර්මාපකයාගේ ඥානමය භාවාත්මක සංස්කෘතික හැඟීම්, විශ්වාසය හා අවබෝධය) | (සෙල් විත්ත නිර්මාපකයාගේ දේශපාලනය, තත්ත්වය, අනන්‍යතාවය (කුලය, ගෝත්‍රය ආදී))

Source: Galthung, 2008

ඒ අනුව කර්තෘකයාගේ ක්‍රියාකාරීත්වය වන ගැටුමක් හෝ වෙනත් ක්‍රියාවලියක් වුවද සෙල් විත්ත ඇඳීම නැමැති නිර්මාණාත්මක භාවමය සටහනක් සඳහා වුවද, දෘශ්‍යමාන ක්‍රියාදාමය සඳහා සන්දර්භය (සමාජ ව්‍යුහවල ස්වභාවය) හා ආකල්ප සෘජුවම දායක වන බව හඳුනාගත හැකිය.

ප්‍රතිඵල සහ සාකච්ඡාව

ආදිවාසී සෙල් විත්ත

ආදිවාසීන් විසින් ගොඩනගන ලද සෙල් විත්ත ක්‍රම දෙකකි.

1. පාෂාණ පෘෂ්ඨය මත හූරා රේඛාව මතුකළ පාෂාණ සිරුම් විත්ත
2. පාෂාණ පෘෂ්ඨය මත වර්ණයෙන් අඳින ලද විත්ත

මෙම පර්යේෂණය සඳහා යොදා ගත් ගිරා පොකුණු හෙල ආදිවාසී සෙල් විත්ත නිමවා ඇත්තේ පාෂාණ පෘෂ්ඨය මත වර්ණයෙන් අඳින ලද සෙල් විත්ත ලෙසිනි.

ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගය හා ප්‍රාග් ඓතිහාසික විත්ත

ශ්‍රී ලංකාවෙන් ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගය දක්වා අතීතයට දිවෙන සංස්කෘතියක පුරාවිද්‍යාත්මක සාධක හමුව තිබේ (ඇර්බසන්ට්ස්, 1954:114). බලංගොඩ සංස්කෘතියට අයත් හස්ති, ගවර, සිංහ, ව්‍යාඝ්‍ර, හිපපොටේමස් වැනි සත්ව හා මානව අවශේෂ සොයාගෙන ඇත(දැරණියගල,1992). කිතුල් බෙලිලෙන, කුරුවිට බටදොඹ ලෙන, කැගල්ල, අළුලෙන, පාතියංගල වැනි ස්ථාන බලංගොඩ

මානවයාගේ නිත්‍ය නවාතැන්ය. ආසියාවේ පැරණිම නවීන ලක්ෂණ සහිත මානව අවශේෂ හමුව ඇත්තේ ශ්‍රී ලංකාවෙහි (කුලතිලක, 2008:47).

ශ්‍රී ලංකාවෙන් ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානව හා සත්ව අවශේෂ හමුවුවද බලංගොඩ මානවයා දිවි ගෙවූ කිසිදු ලෙනක සෙල් විත්‍ර හමු නොවේ. ශිරාන් දැරණියගල (දැරණියගල, 1992: 22). දක්වන අන්දමට ලංකාවේ ප්‍රාග් ඓතිහාසික විත්‍ර ක්‍රමයක් ඉතිරිව නැත. එහෙත් කැණීම් සිදුකොට ස්ථිර ලෙස කාලය නිර්ණය කර නොමැති වුවද කුරුල්ලන්ගල, දොරවක, බුදුගල, නැව්ගල, ඌරාකන්ද, හක්බෙලිකන්ද, කන්දේගම ආදී ස්ථානවල පාෂාණ සිරුම් හා විත්‍ර සටහන්වල හැඩතල හා සංකේත ලෝකයේ ප්‍රාග් මානවයින්ගේ විත්‍ර හා සසැඳීමේදී ඒවා ලංකාවේ දිවි ගෙවූ අතීත මානවයින් විසින් නිම කළ විත්‍ර සටහන් බව පැහැදිලිය.

බලංගොඩ මානවයාගේ විත්‍ර

බලංගොඩ මානවයාගේ අවශේෂ හමු වූ ගල්ලෙන්වල කිසිදු විත්‍රයක් හමු නොවේ. රාවණා ඇල්ල ගුහාවේ ප්‍රාග් ඓතිහාසික නිධියෙන් හමු වූ මිනිස් හිස් කබලේ එක් පැත්තක් රතු ගලින් පාටකර තිබූ බව සඳහන් වේ(දැරණියගල, 1992: 22). පාහියංගල ලෙනෙන් ගුරුගල් ආලේප කල මිනි ඇට සැකිල්ලක් හමුව තිබේ(දැරණියගල, 1992: 22). ඒ අනුව බලංගොඩ මානවයා වර්ණ තනාගැනීමේ හා තැවරීමේ තාක්ෂණය පිළිබඳ අවබෝධයෙන් යුතු අයකු බව පැහැදිලිය.

බලංගොඩ මානවයාගේ නිත්‍ය නවාතැන් වූ කිතුල්ගල බෙලිලෙන, කුරුවිට බටදොඹලෙන, පාහියංගල, බෙලිගල්ගේ බඹරකොටුව, කැගල්ල අවලෙන වැනි ස්ථාන නිරීක්ෂණයේදී ඒවායේ විත්‍ර ඇදීමට තරම් සුදුසු සුමට පාෂාණ පෘෂ්ඨයක් නැති බව පැහැදිලි විය. නැගෙනහිර වෙරළබඩ කලාපයෙන් හමුවන ආදිවාසී සෙල් විත්‍ර ඇදී පාෂාණ පෘෂ්ඨය ඇඟිල්ලෙන් පවා ඇදිය හැකි සුමට බවින් යුක්තය. බලංගොඩ මානවයා දිවිගෙවූ ලෙන්වල එතරම් සුමට පෘෂ්ඨයක් නැති නිසා සෙල් විත්‍ර ඇදීමට නොහැකිය. පාහියංගල, කිතුල්ගල බෙලිලෙන, කුරුවිට බටදොඹලෙන, බෙලිගල්ගේ බඹරකොටුව වැනි බලංගොඩ මානවයා දිවිගෙවූ ලෙන් තෙතමනය නිසා පාෂාණ පෘෂ්ඨය මත සායම තැවරුවද ගැලවී වැටීමේ අවකාශය වැඩිය. ඒ අනුව බලංගොඩ මානවයා විත්‍ර ඇඳ තිබුණද ඒවා විනාශ වී මැකීයාමේ සම්භාවිතාව වැඩිය. විත්‍ර ඉතිරිව තිබිණි නම් පසුකාලීනව ඉදිකළ ලෙන් විහාරවල අභිනව ඉදිකිරීම් නිසාද විත්‍ර විනාශ වන්නට ඇත.

ශ්‍රී ලංකේය ආදිවාසීන්

ශ්‍රී ලංකාවේ “ආදිවාසී” යන පදය බහුතරයක් භාවිත කරනුයේ වැද්දන් හැඳින්වීමටය. යම් රටක හෝ මහද්වීපයක මුල්ම පදිංචිකාර දේශජ ජනයා හැඳින්වීම පිණිස ඉංග්‍රීසි භාෂාවේ භාවිත කරන ඇබොරිජින් (aborigine) යන පදයේ සිංහල අරුත ලෙස ආදිවාසී යන පදය භාවිත කෙරේ. ආදිවාසී යන පදය පොදු අරුතකට මිස නිශ්චිත ජන කොට්ඨාශයක් හැඳින්වීම පිණිස භාවිත කිරීම උචිත නොවන බව වන්ද ශ්‍රී රණසිංහ (රණසිංහ, 2009: 13) ඊ.එම්. රත්නපාල (රත්නපාල, 2009: 68) ආදීන්ගේ මතයයි.

පුරාතනයේ සිට මෙරට දිවි ගෙවූ ආදිවාසී ජන කොට්ඨාශ කිහිපයකි. වැද්දන්ද ලංකාවේ දිවි ගෙවූ ආදිවාසී ජන කොට්ඨාශයකි. විජයාවතරණයට පෙර සිට ශ්‍රී ලංකාවේ දිවි ගෙවූ මිලේච්ඡ ගෝත්‍ර ගණනාවක් පිළිබඳ ලිඛිත හා ජනශ්‍රැති මූලාශ්‍රය ගණනාවක් හමුවේ. මහාවංශය ගෙන හැර දක්වන යක්ෂයින් හා නාගයින්(මහාවංශය, 2002: 38-60) පොලිනීසියානු දූපත්වල සිට මෙරටට සංක්‍රමණය වූවා යැයි සැලකෙන නිව්ටැවෝ, ජනප්‍රවාදවල කියැවෙන කම්පොත්තෝ මෙරට දිවි ගෙවූ පැරණිම මිලේච්ඡ ජන කොට්ඨාසයන්ය. මෙම සියලු ජන කොට්ඨාස “ආදිවාසීන්” ලෙස හැඳින්විය හැකිය. යක්ෂ, නාග, නිව්ටැවෝ, කම්පොත්තෝ, වැද්දෝ, සිංහලයෝ ආදී ජනවර්ග අතීතයේ සිට ශ්‍රී ලංකාවේ දිවිගෙවූ බව වාර්තා වේ. ඔවුන් අතරින් වැද්දන් සෙල් චිත්‍ර ඇඳිබව පැහැදිලිව හඳුනාගත හැකිය. ගල්ලෙන් හා ගුහා ආශ්‍රිතව නිව්ටැවුන් දිවි ගෙවූවද(විජේසේකර, 2003: 13) ඔවුන්ගේ සෙල් චිත්‍ර පිළිබඳ වාර්තා නොවේ. ශ්‍රී ලංකාවෙන් හමුවන ආදිවාසී සෙල් චිත්‍ර සටහන් සියල්ලම වැද්දන්ගේ නොවූවද ඉන් බහුතරය වැද්දන්ගේ බව පිළිගත හැකිය.

ආදිවාසී සෙල් චිත්‍ර

ලිඛිත මූලාශ්‍රයවලට අනුව යක්ෂ, නාග, රාක්ෂ, දේව යන ගෝත්‍රික ජන කණ්ඩායම් මෙරට දිවි ගෙවා තිබේ. මහාවංශයට අනුව විජයගෙන් සිංහලුන්ද, විජයට දාව කුවේණියගේ දරුවන්ගෙන් වැද්දන්ද(මහාවංශය, 2002: 53)ගපානම ආශ්‍රිතව නිව්ටැවුන්, කම්පොත්තන්, මුක්කරුවන් වැනි ප්‍රාථමික ජන කොට්ඨාසද, දිවිගෙවූ බව කියැවේ. එකී සියලුම ගෝත්‍රික, ශිෂ්ටාචාරගත වූ, නොවූ සියලුම ජන කොට්ඨාස මෙරට දිවි ගෙවූ ආදිවාසීන්ය. අදට ශේෂව ඇති සෙල් චිත්‍ර මින් කවර හෝ ජන කොට්ඨාසයකට අයත් ශ්‍රී ලංකාවේ දිවි ගෙවූ ආදිවාසීන් විසින් කරන ලද නිර්මාණයි. ඔවුන් සියල්ල ලංකාවේ දිවි ගෙවූ ආදිවාසීන්ය.

ආදිවාසී සෙල් විත්‍රවල කාල නිර්ණය

ශ්‍රී ලංකාවේ පිහිටි ආදිවාසී සෙල් විත්‍ර ස්ථාන කිසිවක් මෙතෙක් විධිමත් විද්‍යානුකූල ක්‍රමවේදයකට අනුව කාලනිර්ණය කොට නැත. එහෙත් ස්ථානවල පිහිටීම, නිර්මාණ විලාශය, ඓතිහාසික සාධක හා කැණීම් සාධක ආදිය පදනම් කොටගෙන පී.ඊ.පී. දැරණියගල ලංකාවේ ගුහා විත්‍ර කාණ්ඩ කිහිපයකට වර්ගකොට තිබේ(භ්‍රීක්ෂා, 1992:340).

1. ප්‍රාග් ඓතිහාසික - දොරවක, මොලගොඩ, නැව්ගල
2. ආදි ඓතිහාසික - ඌරාකන්ද, පදවිගම්පොල
3. පූර්වඓතිහාසික- බුදුගල, දිඹුලාගල
4. ඓතිහාසික- ආඨියාගල, බිල්ලෑව, ගොනාගොල්ල, මණ්ඩාගල
5. පශ්චාත් ඓතිහාසික - ගමකන්ද ගල්ගේ, හිඟුරාන, පිහිලේගොඩ ගල්ගේ, මුදුනකලාව ගල්ගේ

ගිරා පොකුණු හෙල

ගවේෂක කණ්ඩායම

ගිරා පොකුණු හෙල ගවේෂණයේදී ගවේෂක කණ්ඩායම වූයේ සත්සර ඉලංගසිංහ, සමන් අබේරත්න, සුරාජ් සමන්ත ආදීන් ය. පානම ප්‍රදේශවාසී සාරංග සුරවීර, ආනන්ද, ශාන්ත යන අය ගමනේ දී සහය වූ මාර්ගෝපදේශකයින් විය.

ගිරා පොකුණු හෙල- ඓතිහාසික පසුබිම;

ගිරා පොකුණු හෙල වැඩබිමෙහි එක් පසෙකින් වෙදගම මාර්ගයත්, තවත් පසෙකින් සැලව වැවත්, තවත් පසෙකින් ආකාස වෛත්‍යයත් පිහිටා ඇත. ආකාස වේනිය පිලිබඳ මුල්වරට සඳහන් වනුයේ කාවන්තිස්ස රජ සමයේදීය. ආකාස වේනිය සමීපයෙහි, විත්තලපබ්බතයට නුදුරුව කොටපබ්බත විහාරය තිබූ බවත් එයම කොටගල, කොටපවු, කොටදොර, කෙළපව් යන නාමයන්ගත් හැඳින් වූ බව සී.ඩබ්ලිව්. නිකලස් පෙන්වා දෙයි (නිකලස්, 1979: 74). නාගලෙණ වූයේද මේ සමීපයේ වූ අතර එහි නටඹුන් තවම සොයා ගෙන නොමැති බවද නිකලස් පෙන්වා දෙයි (නිකලස්, 1979: 74). කිත්තිගාම හෙවත් කැතිගම, අච්ඡගල්ල විහාරය ආදී විහාර පිහිටා ඇත්තේද ආකාස වේනිය සමීපයේය. කෙසේ වුවද මේ සමීපයේ වන විහාරාරාම බොහොමයක් ගොඩනගා ඇත්තේ ක්‍රි.පූ. 2 දී පමණ විසූ ගෝඨාභය

හා කාවන්තිස්ස යන රජවරුන් විසිනි. එබැවින් ගිරා පොකුණු හෙල පිහිටි කඨාරම් ලෙන්, සෙල්ලිපි, බිතු සිතුවම් වැනි නටඹුන් සියල්ල ක්‍රි.පූ. 2 වන සියවසට පමණ අයත් බව සැලකිය හැකිය.

වැඩබිමෙහි පිහිටීම

නැගෙනහිර පලාතේ, අම්පාර දිස්ත්‍රික්කයේ, පානම ආශ්‍රිත වෙදගම ගිරා පොකුණු හෙල පිහිටා ඇත. පොකුවිල් පානම ප්‍රධාන මාර්ගයෙන් පානම දක්වා පැමිණිය හැකිය. පානම සිට කුමන අභය භූමිය දක්වා මාර්ගයේ මද දුරකින් හමු වන පානම වැව අසල මාර්ගයෙන් දකුණට හැරී ගමන්කොට බොහෝ දුරකින් නැවත වම්පසට හැරී වනය තුළට ප්‍රවේශ වී, වනයේ බොහෝ දුරක් ගමන් ගත් පසු ගිරා පොකුණු හෙල හමුවේ. ගිරා පොකුණු හෙල හමුවීමට පෙර ගිරා පොකුණ තරණය කර පර්වතය වෙත ප්‍රවේශ විය යුතුය. ගිරා පොකුණ වර්තමානයේ ජරාජීර්ණව තෘණ වර්ග වැවී තිබුණද පොකුණක් තිබූ බවට හඳුනා ගත හැකිය. ගිරා පොකුණ ආශ්‍රිතව පිහිටි ගල් සියඹලා ශාක නිසා පුදබිම හඳුනා ගැනීමට පහසුය. ස්ථානය හඳුනා ගැනීම පිණිස මාර්ගෝපදේශකයකුගේ සහාය අත්‍යවශ්‍ය වේ.

ගිරා පොකුණු හෙල ආශ්‍රිතව ශෛලමය කුළුණු, ලෙන්, සෙල්ලිපි හා ගිරිලිපි, කෙම්, වෛත්‍ය නටඹුන් ආදිවාසී සෙල් වික්‍ර ආදී බොහෝ නටඹුන් විසිර පවතී. පර්වතය පාමුල පොළොව මට්ටමේ සිට ඉහළින් දර්ශනය වන විවෘත ලෙනක සෙල් වික්‍ර හා බිතු සිතුවම් පිහිටා ඇත. විශාල ගල්තලාවට මත තවත් පර්වතයක් පිහිටා ගොඩනැගුණු ස්වභාවික ලෙනෙහි කඨාරම් කොටා සෙල්ලිපි පිහිටුවා ඇත. විවෘත දිගු ලෙනෙහි දකුණු පස බිතු සිතුවම් ශේෂ හඳුනා ගත හැකිය.

ඡායාරූපය 1: ගිරා පොකුණු හෙල

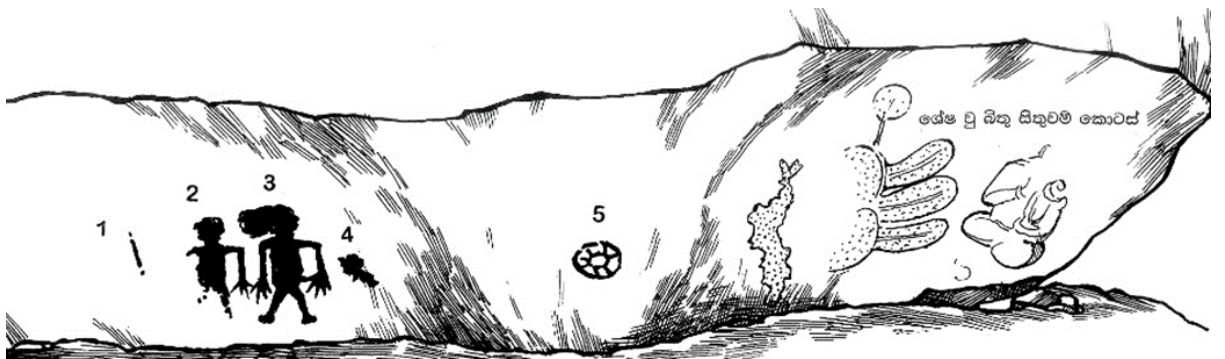

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, 2022

කුටුම්භ ලෙන

ගිරා පොකුණු හෙල මුදුනෙහි පිහිටා ඇති කඨාරම් කෙටු කුටුම්භ ලෙන පොළව මට්ටමේ සිට බැලූ විට පැහැදිලිව දර්ශනය වේ. විශාල ගල්තලාවට තවත් ගල් පර්වතයක් හේත්තු වී ලෙන ගොඩනැගී ඇත. ඉතා දිගු විවෘත ලෙනකි. එක් පැත්තක බිතු සිතුවම් දක්නට ලැබේ. අනෙක් පැත්තේ ආදිවාසී සෙල් චිත්‍ර ඇත. විශාල ප්‍රමාණයේ සුදු පැහැයෙන් කළ චිත්‍රවල සායම දුර්වර්ණව ඇත. 1 චිත්‍රය රේඛාත්මක හැඩයකි. 2 ,3 සටහන් සමූහ චිත්‍රයක් වන අතර මානව රූ යුගලක් නිරූපිතය. දැන් පාද විදාඅත්ලේ ඇඟිලි ආදියද දක්වා සියුම්ව ගොඩනගා ඇත. 3 චිත්‍රයේ විශාල හිසක් යම් විටක හිසකේ සංකේතවත් කළා විය හැකිය. 4 චිත්‍රය මැකිහිය සායම් පැල්ලමකි. 5 චිත්‍රයෙන් වෘත්තාකාර හැඩයක් දැක්වේ.

ඡායාරූප 2, 3 සහ 4: ගිරා පොකුණු හෙල, චිත්‍ර සටහන්

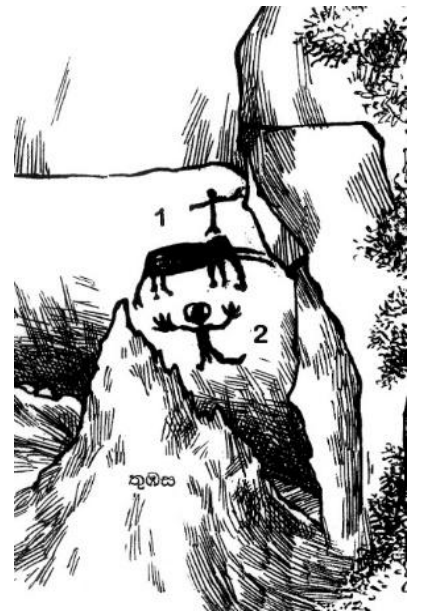
මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, 2022

වක් ලෙන

කුටුම්භ ලෙනේ සිට නැවත පොව මට්ටමට පැමිණ පර්වතය වටා ගමන්කර එහි වෙනත් පැත්තකින් කන්ද නැග්ග විට විශාල ලෙන් කිහිපයක් හමුවේ. කඨාරම් කෙටු එම ලෙන්වල කිසිදු චිත්‍ර සටහනක් හමු නොවේ. පර්වතය කෙළවර විශාල ගල් කුට්ටියක් ස්වාභාවිකව දෙපලු වී ගොඩනැගුණු අගනා ලෙන් යුගලකි. කඨාරම් කෙටු එම ලෙන් යුගලෙන් වම්පස ලෙනෙහි චිත්‍ර සටහන් හමු වේ.

ගල්තලාව මත දෙපලු වූ විශාල ගල් කුට්ටියක් ඇසුරු කොටගෙන වක් වූ ලෙන පිහිටා ඇත. කඨාරම් කෙටු ලෙන ඉදිරියෙන් විශාල තුඹසක් බැඳ ඇත. එහි විශාල ප්‍රමාණයේ රෝස පැහැයෙන් කළ චිත්‍ර යුගලක් දක්නට ලැබේ. 1 චිත්‍රයෙන් ඇතකු අරා සිටින දෙපස දැන් විහිද වූ මානවයකි. ඇතා ඉතා පැහැදිලිව දක්නට ලැබෙන අතර, පාදවලට වඩා දළ, හොඬවැල හා වල්ගයට මුල්තැන ලැබී ඇත. 2 චිත්‍රයෙන් දැන් දෙපසට විදා සිටින මානවයකු නිරූපිතය. හිසකේ කැරලි ආකාරයට දක්වා ඇත. අළුගල්ගේ හා තරුලෙන් ගලින් මේ ආකාරයේ හිසකේ සහිත මානව රූ හමු වේ. දැන්වල ඇඟිලි සියුම්ව දක්වා ඇත. චිත්‍ර සටහන් නිමාව අනිත් උසස්ය. ගිරා පොකුණු හෙල ආශ්‍රිතව තවත් කඨාරම් කෙටු ලෙන් ගණනාවක් හමුවුවද, ඒ කිසිදු ලෙනක චිත්‍ර සටහන් හමු නොවේ.

ඡායාරූප 5, 6 සහ 7: ගිරා පොකුණු හෙල, චිත්‍ර සටහන්

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, 2022

ශ්‍රී ලංකේය ආදිවාසීන්ගේ සෙල් වික්‍රමල දාශාමය සංඥා මගින් ගම්‍යමාන කෙරෙන අභිචාර විධි

සමාජ ආකල්ප

ශ්‍රී ලංකාවේ දිවි ගෙවූ පූර්වජ මානවයින්; කිහිපදෙනෙක්, කුඩා කණ්ඩායමක්, කුටුම්භයක් ලෙස දිවිගෙවූ බව කැණීම් සාධකවලින් සනාථ වේ. මෙය ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයාගේද, ආදිවාසියාගේද පොදු ලක්ෂණයකි. එහෙත් ශ්‍රී ලංකාවේ දිවි ගෙවූ ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගයේ මානවයා හෝ ආදිවාසියා ශික්ෂණයකින් හෙබි පුළුල් ලෙස සමාජගත වූ සත්ත්වයකු බව විශ්ලේෂණය නොවේ. නමුත් පවුල, කණ්ඩායම හා ගෝත්‍රය පිළිබඳ ඔවුන් වඩාත් සැලකිලිමත් විය. ඒවාගේ පැවැත්ම, නායකත්වය හා අවශ්‍යතා පිළිබඳ වඩා ක්‍රියාකාරී විය.

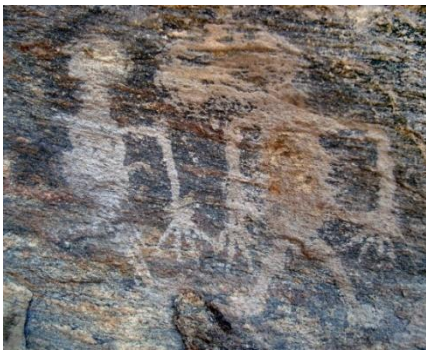
ශ්‍රී ලංකාවේ විසූ පූර්වජයින්ගේ සිට පැවත එන ආදිවාසී ජන කොට්ඨාසයක් වූ වැද්දන්ගේ ශික්ෂණයෙන්, ශිෂ්ටත්වයෙන් යුතු ගුණාංග සදාචාරවත් බව ආදිය හඳුනාගත හැකි බව සී.ජී. සෙලිග්මාන් හා බ්‍රෙන්ඩා සෙලිග්මාන් විස්තර කරයි (සෙලිග්මාන් සහ සෙලිග්මාන්, 2009: 55). වැද්දන් ස්වකීය කුටුම්භයට මෙන්ම අනෙකුත් සාමාජිකයින්ටද හක්නාදරව සැලකූ බව කියැවේ. එහෙයින් ඔවුන් සතුව පවතින යම් ගුණාංග ශිෂ්ටාචාරගත සමාජයක අංග බව පැහැදිලිය. ගිරා පොකුණු හෙල දිවි ගෙවූ ආදිවාසියාද ස්වකීය කුටුම්භය සාමාජිකයින්ට හක්නාදරව සැලකූ බව සෙල්විත්‍ර සටහන් මගින් පෙන්නුම් කරයි. ඒ.බී.සී. ත්‍රිකෝණය න්‍යාය සංකල්පයට අනුව එක' ගිරා පොකුණු හෙල සෙල්විත්‍ර සටහනෙන් දාශාමානවන සංඥාව වන කුටුම්භ සාමාජිකයින්ට හක්නාදරව සැලකීම මගින් ගම්‍යමාන කෙරෙන අදාශාමාන අරුත වනුයේ ආදිවාසියා සතු සමාජ ආකල්ප වන සදාචාරවත් බව හා සමාජගත ස්වභාවයයි. එය හුදු ආදිවාසියාගේ අභිචාර අංගයකි.

ඡායාරූපය 8: කුටුම්භ ජීවිතය, ගිරා පොකුණු හෙල

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, 2022

ඡායාරූපය 9: කුටුම්භ ජීවිතය, බුදුන්ගේ හෙල

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, 2022

පවුල පිළිබඳ සංකේත

ආදිවාසීන්ගේ දැකගත හැක්කේ ඒකභාර්යා සේවනයකි. ඔවුන්ගේ සමාජයේ මූල කේන්ද්‍රය කුටුම්භය වන අතර වැදි පිරිමින් ඔවුන්ගේ බිරිඳට හා දරුවන්ට වඩා ලොංගකුය. වැද්දන්ගේ සමාජය පුරුෂ කේන්ද්‍රීය වුවද කාන්තාවන් හට ගෞරවය හා වරප්‍රසාද හිමිය. පුරුෂ කේන්ද්‍රීය ආදිවාසීන්ගේ සමාජයේ වැදි පුරුෂයන්ට ප්‍රමුඛතාවය හිමිවන බැවින් කුටුම්භයේ ප්‍රධානතම සංකේතය වනුයේ පුරුෂයාය.

සෙල් විත්‍ර සඳහා පුරුෂයාගේ රුව වැඩි වශයෙන් භාවිත කර ඇත. ස්ත්‍රී රුව විත්‍රණය කර ඇත්තේ දුලබ වශයෙනි. පවුල සංකේතවත් කරමින් පුරුෂයා, ස්ත්‍රීය හා දරුවන් ගොඩනගන ලද විත්‍ර සටහන් හමු වේ. යම් විට පියකු හා දරුවකු, සතෙකු අරා සිටින විත්‍ර සටහන්ද හඳුනාගත හැකිය. හතරැස් හැඩයට ගොනු කළ මානව රූ යුගලයෙන් සැමියා හා බිරිඳ සංකේතවත්ව යොදා ඇත. ඒවාගෙන් පවුලේ සාමාජිකයින් අතර වන සමීප සම්බන්ධතාව සංකේතවත් කරයි. සැමියා හා බිරිඳ යුගල රූප ලෙස

නිර්මාණය කර ඇත. ගිරා පොකුණු හෙල ආදිවාසියාද ස්වකීය කුටුම්භය සැමියා හා බිරිඳ යුගල රූප ලෙස සෙල්විත්‍ර සටහන් මගින් නිරූපිතය. බුදුන්ගේ හෙලද මෙවැනිම කුටුම්භ ජීවිතය නිරූපිත සෙල්විත්‍ර සටහන් හමු වේ. මෙම සෙල්විත්‍ර සටහන් දාශ්‍යමය සංඥා ලෙස සැලකූ කල ඒවා මගින් ගම්‍යමාන අදාශ්‍යමාන අරුත වනුයේ ආදිවාසියා සතු පවුල පිළිබඳ සංකේත වන සැමියා හා බිරිඳ අතර වන බැඳීම හා සමාජගත ස්වභාවයයි. කුටුම්භ ජීවිතය නිරූපිත ආදිවාසියාගේ අභිචාර අංග සෙල්විත්‍ර සටහන් මගින් දාශ්‍යමාන කෙරෙයි.

යන්ත්‍ර මන්ත්‍ර හා දඩයම

මුල්කාලීන වැද්දන් යන්ත්‍ර මන්ත්‍ර භාවිත නොකලද පසුකාලීනව සිංහලයන්ගේ ඇසුර සමග ආරක්ෂක මන්ත්‍ර භාවිත කර ඇත(සෙලින්මන් සහ සෙලින්මාන්, 2009: 273). ඔවුන් ඒවාගෙන් බලාපොරොත්තු වූයේ ආරක්ෂාව, දඩයම හා ආහාර එක්රැස් කර ගැනීමයි. වලහා, අලියා, දිවියා, මී හරකා, පත්තෑයා වැනි ආදිවාසීන්ට අභියෝගයක් වන සතුන්ගෙන් මිදීම සඳහා මෙම මන්ත්‍ර භාවිත කර ඇත. අලියා, දිවියා, වලහා මෙන්ම මී හරකා යන සතුන්ට වෙන් වූ මන්ත්‍ර භාවිත වේ. අල, බතල වැනි අල වර්ග ලබා ගැනීම, මී පැණි කැඩීමේදී සාර්ථක වීම, ආහාර පහසුවෙන් එක්රැස් කර ගැනීම වෙනුවෙන් මන්ත්‍ර භාවිත කරයි. මන්ත්‍ර පවසා කර්තව්‍ය ආරම්භ කළ විට එය සාර්ථක වන බව වැද්දන්ගේ අදහසයි.

ආදිකාලීන සිංහලයින්ට සාපේක්ෂව වැද්දන්ගේ මන්ත්‍ර හමුවනුයේ ඉතා කලාතුරකිනි. ඒවාද සිංහලයන් ආශ්‍රයෙන් ලබාගත් දේවල්(සෙලින්මන් සහ සෙලින්මාන්, 2009: 272) වැද්දන් යන්ත්‍ර භාවිත නොකලද ආරක්ෂාව පිණිස දඩයම් කරන ලද සතුන්ගේ අස්ථි හෝ දත්ත කැබඟි ගෙලෙහි හෝ ඉතෙහි පළඳියි. එයින් අදහස් කරනුයේ ආරක්ෂාව ලබාගැනීමයි. ආදිවාසී සෙල් විත්‍ර අතර යන්ත්‍ර මන්ත්‍රවලට අදාළ වන සංකේත හා හැඩතල දැකගත හැකිය. යම් විට ඒවා අවිඤ්ඤාණිකව නිර්මාණය කළ විත්‍ර සටහන් විය හැකිය. දඩයම හා ආහාර එක්රැස්කරගැනීම වැනි අභිචාර විධි පිළිබඳව කළ ආදිවාසී සෙල් විත්‍ර සටහනක් ගිරා පොකුණු හෙල සෙල්විත්‍ර සටහන් අතර හමු වේ.

සතුන් හා බැඳි සබඳතාව

ආදි මානවයාගේ ප්‍රධානතම කර්තව්‍ය වූ දඩයම හා බැඳුණු ප්‍රධානතම අංගය වූයේ සතුන්ය. ආදිවාසියා හා සතුන් අතර වනුයේ අන්‍යන්ත බැඳීමකි. ආදිවාසීන්ගේ ආරක්ෂකයා වූයේ සුනඛයින් කිහිප දෙනෙකි. දඩයම සඳහා සුනඛයින්වද කැටුව යාම ඔවුන්ගේ සිරිතකි (විජේසේකර, 2003:61). ආදිවාසීන් දඩයම් කරනුයේ ආහාර සපයා ගැනීම පිණිසම නොවේ. ආහාර පිණිස භාවිත කරන

ගොයා, මුවා, ඉත්තෑවා, ගෝණා, වැනි සතුන් හැරුණු විට ආහාරයට නොගන්නා වෙනත් සතුන්ද දඩයම් කරයි. ආදිවාසීන්ට අභියෝගයක් වන සතුන් අතර අලියා, කොටියා, වළහා ප්‍රධාන වේ.

ජායා රූපය 10 සහ 11: ගිරා පොකුණු හෙල, චිත්‍ර සටහන්

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, 2022

ආදිවාසී ගුහා චිත්‍ර සඳහා භාවිත කර ඇත්තේ තෝරා ගත් සතුන් පිරිසකි. මුවා, ගෝණා, වැනි සිව්පා සතුන්ද, ඉදිඹුවා, ඉත්තෑවා වැනි උරගයින්ද, නොයෙක් කෘමීන් වර්ගද ඔවුන්ගේ වස්තු විෂයක් වී ඇත. චිත්‍රණය සඳහා සත්වයින් කාණ්ඩයක් පමණක් තෝරා ගැනීම සුවිශේෂී වේ. ආදිවාසීන්ට අභියෝගයක් වූ අලියා, කොටියා වැනි සතුන් මිනිසා ඇඳි ප්‍රමාණයට වඩා කුඩාවට ඇඳ තිබේ. එයින් ආදිවාසීයාගේ බලය හා අභිමානය පිළිබඳ අදහසක් ගම්‍ය කරයි. සතුන් අරා සිටින මිනිසුන් මගින් සතුන්ව හීළෑකරගත් බව හා සතුන්ට වඩා තමා උසස් බව ආදි හැඟීම් නිරූපණය කරනවා විය හැකිය. සතුන් වෙන්ව, තනි තනි වශයෙන්, රංචු වශයෙන්, විවිධ ක්‍රියාකාරී අවස්ථා, මෙමුදුන අවස්ථා, දඩයම් අවස්ථා ආදිය නිරූපණය කරයි. කිඹුලා, මුගටියා වැනි සතුන් දුලභව දක්නට ලැබේ. සිංහයා, ව්‍යාසුයා වැනි සතුන්ගේ පාෂාණ සිරුම් චිත්‍ර සටහන් හමුවේ. මොණරා වැනි පක්ෂීන්ද ඉතා දුලභව දක්නට ලැබේ. මෙමුදුන අවස්ථා, දඩයම් අවස්ථා ආදියද එයින් නිරූපණය කරයි. කිඹුලා, මුගටියා වැනි සතුන් දුලභව දක්නට ලැබේ. සිංහයා, ව්‍යාසුයා වැනි සතුන්ගේ පාෂාණ සිරුම් චිත්‍ර සටහන් හමුවේ. මොණරා වැනි පක්ෂීන්ද ඉතා දුලභව දක්නට ලැබේ.

ගිරා පොකුණු හෙල ආදිවාසියාද අලියා අරා සිටින මිනිසකු ඇඳ තිබේ. එමගින් මෙම සෙල්විත්‍ර සටහන දාශ්‍යමය සංඥා ලෙස සැලකූ කල එයින් සමාවෘත අදාශ්‍යමාන අරුත වනුයේ ආදිවාසියා සතු බලය හා අභිමානය පිළිබඳ අදහසයි. ඒ.බී.සී. ත්‍රිකෝණය න්‍යාය සංකථනයට අනුව එක් ගිරා පොකුණු හෙල සෙල්විත්‍ර සටහනෙන් දාශ්‍යමාන වන සංඥාව වන අලියා අරා සිටින මිනිසකු මගින් සමාවෘත අදාශ්‍යමාන අරුත වනුයේ ආදිවාසියා සතු සතුන් හා බැඳි සබඳතාවය හා ආදිවාසියා සතු බලය හා අභිමානයයි.

ආහාර එක්රැස් කර ගැනීම

ආහාර එක්රැස් කර ගැනීම ආදිවාසීන්ගේ දිවියේ ප්‍රමුඛ ක්‍රියාවලියකි. ඔවුනට අවශ්‍ය ආහාර එක්රැස් කර ගැනීමේදී නොයෙක් ක්‍රියාවලි භාවිත කරන අතර ආදිවාසීන්ගේ ආහාර කල්තබා ගැනීම පිළිබඳව නොසිතන බැවින් ආහාර එක්රැස් කර ගැනීම දෛනික ක්‍රියාවලියක් බවට පත්වෙයි. ආදිවාසියා ඔවුන්ගේ මූලික ආහාරයක් වූ මී පැණි එක්රැස් කිරීම පිණිස මුව හමෙන් සකසා ගත් “මලුදැම” නම් භාජනය සෙල් විත්‍ර සටහන්වල සුලභව දක්නට ලැබේ.

වෘත්තාකාර හැඩයකට ගොඩනගන ලද මලුදැමෙහි සංකේත සංඥා ලෙස නරඹන්නාට සංජානනය කෙරෙයි. මලුදැම හෙවත් හංගොටු ආදිවාසීන් විසින් අඳින ලද සෙල්විත්‍ර සටහන් අතර වැඩිම ප්‍රමාණයක් භාවිත කරන ලද සංකේතයක් වී තිබේ. කණකෙකිණියනගේ හෙල, උතුරු පව්ව, තන්තිරිමලේ, හඳගල,ගනේගම ගල්ගේ, බුදුන්ගේ හෙල, උතුරු පව්ව සක්ලෙන ආදී ස්ථාන ගණනාවක හංගොටුව හෙවත් මලුදැම විත්‍ර සටහන් හඳුනාගත හැකිය. නැල්ල සෙල් විත්‍ර ස්ථානයේ විශාල ලෙන් පෘෂ්ඨය පුරාම නිර්මාණය කර ඇත්තේ හංගොටුව හෙවත් මලුදැම පමණි. ඒවා විවිධ ආකාරයෙන් හා විවිධ ප්‍රමාණයෙන් නිර්මාණාත්මකව හා සංකේතාත්මකව ගොඩනගා තිබේ. හංගොටු හා මලුදැමට අමතරව හතරැස් හැඩය මත තිත් තබමින් අඳින ලද හැඩය මී වද විය හැකිය. ආදිවාසීන් ස්වකීය පරිභෝජනයේදී වඩාත් රුචිකත්වයක් දක්වන අංගයක් ලෙස මී වද විස්තර කෙරේ.

ආදිවාසියා ස්වකීය ආහාර ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය සඳහා භාවිත කරන ලද මෙවලම් හා සතුන් පර්වත පෘෂ්ඨයක දාශ්‍යමය සංකේත ලෙස ඉදිරිපත් කර තිබේ. මෙම දාශ්‍යමය මෙවලම් වන සංකේතාත්මක රූ සටහන් වනාහි නරඹන්නාට නොයෙක් සංඥා ගම්‍යමාන කරන ප්‍රබල අංග වෙයි. එයින් නරඹන්නාට සංජානනය කරනුයේ ප්‍රමුඛ සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියකි. ආදිවාසීන්ගේ ආහාර රටාවේ සංකේත මගින් තත්කාලීන නරඹන්නා වෙත සංජානනය කෙරෙනුයේ ආදිවාසියාගේ පරිභෝජන රටාව පිළිබඳ හැඟවීමකි. සරල සොබාදහමෙන් සපයාගත්, සොබාදහමේ තුල්‍යතාවය රැකෙන පරිභෝජන රටාව පිළිබඳ නිර්වෘත ප්‍රකාශනයකි. සොබාදහමට එදිරි නෙවුණු සොබාදහමට ආබද්ධ

වූ එයින්ම යැපුණු සරල පරිභෝජන රටාව පිළිබඳ සෙල් වීත්‍ර මගින් හඟවන දෘශ්‍යමය සංඥාර්ථ සමුදාය තත්කාලීන මානවයාටද ස්වකීය පරිභෝජන රටාව පිළිබඳ නැවත සිතාබැලිය යුතු සංජානනීය හැඟවීමක් ඉදිරිපත් කරයි. ගිරා පොකුණු හෙලද මලුදැම හෙවත් හංගොටුවකට සමාන සෙල්වීත්‍ර සටහනක් නිමවා තිබේ. ආදිවාසියාගේ අභිචාර අංග ගිරා පොකුණු හෙල සෙල්වීත්‍ර සටහන් මගින් දෘශ්‍යමාන කෙරෙයි.

රූපය 12: ආදිවාසීන් මී පැණි එක්කාසු කිරීමට භාවිත කරන හංගොටුව

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය 2022

රූපය 13: ගනේගම ගල්ගේ, වීත්‍ර සටහන්

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, 2022

නිගමනය

ශ්‍රී ලංකාවේ බොහෝ ස්ථානවලින් සෙල් විත්‍ර සටහන් හමුවේ. නැගෙනහිර වෙරළබඩ කලාපයේ වැඩිවශයෙන්ද, අයෙක් ප්‍රදේශවලද ව්‍යාප්තව පවතින මේවා අර්ධ සංකේතාත්මක විත්‍ර ක්‍රමයකි. ආදිවාසීන්ගේ සෙල් විත්‍ර සටහන්වල නිරූපිත සංඥා දාශ්‍ය විශ්ලේෂණයකට ලක්කිරීමෙන් ඒවාගේ අර්ථ මැනැවින් වටහාගත හැකිය. ගිරා පොකුණු හෙල අම්පාර පානම ප්‍රදේශයේ පිහිටි ආදිවාසී සෙල් විත්‍ර ස්ථානයකි. ගිරා පොකුණු හෙල ආදිවාසියාද අලියා අරා සිටින මිනිසකු, කුටුම්භ දීවිය, හංගොටුව යන විත්‍ර සටහන් ඇද තිබේ. මෙම සෙල්විත්‍ර සටහන් දාශ්‍යමය සංඥා ලෙස සැලකූ කල එයින් ගම්‍යමාන කෙරෙන අදාශ්‍යමාන අරුත් කිහිපයකි. ඒ.බී.සී. ත්‍රිකෝණය න්‍යාය සංකථනයට අනුව එක' ගිරා පොකුණු හෙල සෙල්විත්‍ර සටහනෙන් දාශ්‍යමාන වනුයේ ආදිවාසියා සතු බලය හා අභිමානය, සතුන් හා බැඳි සබඳතාවය, සමාජ ආකල්ප හා පවුල පිළිබඳ සංකේත, වාරිත්‍ර විධි, ප්‍රේමය හා ලිංගිකත්වය, සොබාදහම පිළිබඳ ආකල්ප, සතුන් හා බැඳි සබඳතාව, ඇදහිලි හා විශ්වාස ආදී අභිචාර අංගය ලෙස හඳුනාගත හැකිය. එකී ගිරා පොකුණු හෙල ආදිවාසියාගේ සෙල්විත්‍ර සටහන් මගින් දාශ්‍යමාන අභිචාර අංග මගින් ඔවුන්ට ආවේණික අනන්‍යතා ලක්ෂණ තිවු කෙරෙයි.

සමුද්දේශ

බිනරගම, D., (2008). බලංගොඩ මානවයා සහ අපේ ආදිවාසී වර්ගේ ඇත්තෝ. කොළඹ: එස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

බිනරගම, D., (2008). ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාථමික විත්‍ර කලාව හා ප්‍රාථමික ලේඛන කලාව. කොළඹ: එස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

දැරණියගල, S., (1992). ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාග් ඉතිහාසය. කොළඹ: පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව.

කහඳගමගේ, P., (2008). දිගාමඩුලු දනව්ව. කොළඹ: එම්.ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම.

කුලතිලක, S., (2008). මානව අතීතය. මහරගම: තරංජී ප්‍රකාශන.

මෙධානන්ද, A., (2008). නැගෙනහිර පළාත හා උතුරු පළාතේ සිංහල බෞද්ධ උරුමය. මරදාන: දයාවංශ ජයකොඩි සහ සමාගම.

නොක්ස්, R., (2003). එදා හෙළ දිව. අනුවාදය. ඩේවිඩ් කරුණාරත්න. කොළඹ: එම්. ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම.

රත්නපාල, E. M., (2009). ශ්‍රී ලංකාවේ වැදි ජනයා. වරකාපොල: ආර්ය ප්‍රකාශකයෝ.

සෙලිග්මාන්, C. G., සෙලිග්මාන්, B. Z., (2009). වැද්දෝ, පරි. වන්ද ශ්‍රී රණසිංහ. කොළඹ: ෆාස්ට් පබ්ලිෂන් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්.

සිරිසේන N. K., (1961). ලංකා ඉතිහාසය. කොළඹ: ගුණසේන සහ සමාගම.

සෝමදේව, R., (2014). ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාග් ඉතිහාසය. කොළඹ: පුරා විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව.

විජේසේකර, N., (1987). වැද්දන්ගේ විකාශනක්‍රමය. පරි. සංස්කෘතික කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව, කොළඹ: රජයේ මුද්‍රණ දෙපාර්තමේන්තුව.

විජේතුංග, S., (2005 ජූලි). රජගලතැන්න. කොළඹ: පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව

වෙන්මුණි, V., (2009). සරල සිංහල මහාවංශය. කර්තෘ ප්‍රකාශන.

Bal, M., & Bryson, N., (1991). Semiotics and Art history: A Discussion Context and Senders, Pp. 242 - 256.

Bandaranayake, S., (2006). The Rock and Wall Paintings of Sri Lanka. Pannipitya: Stamford Publisher.

Bell, H.C.P., (1904). Archaeological Survey of Ceylon. North Central province Annual Report. XXXVI.

Daraniyagala, P.E.P., (1954). Stone Age Ceylon. Journal of the Royal Asiatic Society. Vol. III

Growing, L., (1998). Art A word History. London: Dorlingkindrsly Limited .

Hapuarachchi, A., (2003). From Spoken Word to Writing. Maradana : Rathna publishers,

Nadadewa., B.D., (1986). Rock Art Sites of Sri Lanka A Catalogue. Ancient Ceylon. No. 06. Archeological Department.

Nandadewa, B.D., (1992). Rock Art Sites of Sri Lanka: Rock Art in the Old World. Indiragandi National Center for the ARTS.

Salzmann, Z. (1999). Language,Culture and Society: An Introduction to linguisticAnthropolgy. Avalon publishing. The University of Michigon .

Shigyo, K., (1999), Ruins of Ancient Ruhuna cavitation. Japan: Exploration Club of Hsei University.

Somadera, R., (2012). Rock paintings and Engraving Sites in Sri Lanka. Colombo: PGIAR Publication.

[www. Charles Prior - Semiotic Triangle.com](http://www.CharlesPrior-SemioticTriangle.com)